

Л. В. РОЖКОВА, завсектору

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО В ІННОВАЦІЙНІЙ СФЕРІ: ДОСВІД ФІНЛЯНДІЇ

Резюме. Наразі здатність до створення та практичного використання інновацій стає необхідною умовою забезпечення якісного економічного зростання. Надзвичайно важливу роль для ефективності політики в інноваційній сфері відіграє налагоджена взаємодія між державою, наукою та бізнесом. Одним із ключових інструментів співпраці є державно-приватне партнерство. Участь держави, науки та бізнесу в реалізації спільних, взаємовигідних проєктів дає змогу об'єднати ресурси, розподілити ризики та відповідальність з метою досягнення економічного зростання, розвитку інфраструктури та впровадження інноваційних рішень. Завдання науки полягає в наданні експертизи та створенні інноваційних продуктів або послуг, держава відповідає за сприятливе правове та інституційне середовище, а бізнес — за капітал та управлінські ресурси.

Стаття присвячена вивченню та аналізу досвіду Фінляндії щодо реалізації проєктів державно-приватного партнерства в інноваційній сфері. Розглянуто поняття «державно-приватне партнерство» та види моделей такого партнерства, що застосовуються залежно від мети проєкту. Досліджено головні передумови, які сприяють реалізації успішних проєктів державно-приватного партнерства в інноваційній сфері Фінляндії. Проаналізовано наявні механізми фінансування та розподілу ризиків інноваційних видів державно-приватного партнерства. Було розглянуто напрями діяльності фінського агентства Business Finland, оскільки воно є однією з ключових організацій, через які здійснюється розподіл державних коштів на підтримку великих або високоризикових інноваційних проєктів.

У дослідженні використано методи аналізу та узагальнення. Окреслено ключові базові умови, що сприяють розвитку проєктів державно-приватного партнерства в інноваційній сфері.

Ключові слова: інновації, державно-приватне партнерство, модель, концесія, проєкт.

ВСТУП

Для сучасної економіки характерними є високий рівень конкуренції, швидкі технологічні зміни та необхідність постійного оновлення виробництва. Для країн, які прагнуть зміцнити власний науково-технічний потенціал та інтегруватися у глобальні інноваційні мережі, вирішальним є розвиток інноваційної сфери.

Одним із найбільш ефективних інструментів цього процесу є державно-приватне партнерство (ДПП), головна роль якого полягає в об'єднанні сильних сторін державного та приватного секторів для спільного фінансування, будівництва та більш ефективного управління державними проєктами та послугами. Таке партнерство допомагає подолати обмеження державного фінансування, залучає приватні інвестиції, впроваджує управлінський досвід приватного сектору, а також сприяє розподілу ризиків і відповідальності.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

В умовах військової агресії РФ проти України спостерігається зростання ролі інновацій, особливо у сфері оборонних технологій. Війна сти-

мує розвиток цифрових рішень, створення нових безпекових систем і масштабування вже наявних технологій. Водночас зростає невизначеність, ризики та негативний вплив бойових дій на фінансові ринки, що обмежує можливості для інвестицій.

На тлі руйнувань інфраструктури, відтоку кадрів за кордон і значного дефіциту державного бюджету Україна зіткнулася з низкою економічних проблем. У цьому контексті постала гостра потреба в пошуку нових підходів до фінансування інновацій. З огляду на це, ДПП може стати ключовим механізмом інноваційного розвитку України під час війни, адже дає змогу ефективно поєднувати державні інтереси та приватну ініціативу, мобілізувати ресурси, забезпечувати технологічні прориви та формувати фундамент для відновлення країни на якісно новому рівні. Отже, вивчення успішного досвіду інших країн щодо застосування моделей та інструментів ДПП в інноваційній сфері є актуальним.

Мета дослідження: здійснити аналіз досвіду Фінляндії щодо інструментів і механізмів, за допомогою яких реалізується ДПП для прискорення інноваційного розвитку країни.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Вітчизняні та закордонні науковці приділяють значну увагу дослідженню реалізації проєктів ДПП в різних сферах. Так, О. М. Чальцева [1] та А. Е. Шевченко [2] розглядають ДПП як перспективний механізм повоєнного відновлення України. Натомість О. Ольшанський аналізує сучасні механізми ДПП, законодавчу базу та управління ризиками [3]. У своєму дослідженні В. В. Круглов приділяє увагу головним формам і моделям реалізації інвестиційних проєктів на основі ДПП [4]. Водночас А. В. Роговий досліджує фінансові аспекти розвитку ДПП в Україні [5], а А. О. Байрак у своїй публікації розглядає особливості ДПП у медичній сфері [6].

Закордонні дослідники концентрують увагу на таких напрямках, як: передумови формування ДПП та типи й моделі ДПП [7]; тренди та виклики застосування ДПП для соціальної інфраструктури [8]; вплив ДПП на інновації для розвитку інфраструктури [9]; потенціал ДПП для інновацій і сталого розвитку [10]; ризики фінансування ДПП [11].

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Впровадження моделі ДПП в інноваційній сфері покликане сприяти інноваційному розвитку, поєднуючи потреби державного сектору з ресурсами, технологіями та ефективністю приватного сектору для прискорення технологічного прогресу, полегшення передачі знань, покращення розподілу ресурсів і сприяння впровадженню нових технологій шляхом розподілу ризиків і спільного управління проєктами. ДПП може бути особливо ефективним у високоризикових науково-дослідних проєктах, інфраструктурі та впровадженні моделей цифрової та циркулярної економіки завдяки створенню інноваційних екосистем і забезпеченню сталих рішень.

Світовий банк визначає ДПП як довгострокову угоду між державою і приватним сектором, за якою приватний партнер бере на себе частину ризиків, фінансування, проєктування, будівництво, управління тощо, а держава забезпечує певні гарантії, регулювання, інституційну базу або частину фінансування [12].

У контексті міжнародної юридичної практики існує дві моделі ДПП: концесійна модель у сферах традиційної відповідальності держави та організаційна модель. Перша модель реалізована у сфері інфраструктури, а друга є інструментом реалізації інноваційної політики практично в усіх сферах економіки [13]. Існують різні думки вітчизняних і зарубіжних дослідників щодо класифікації моделей ДПП, проте більшість по-

годжується з виділенням концесії як найбільш ефективної моделі співпраці між приватним і державним секторами. У багатьох країнах моделі ДПП впроваджуються переважно у сферах життєзабезпечення міст та інфраструктури. У Фінляндії також спочатку застосовували ДПП для реалізації інфраструктурних проєктів.

Модель ДПП була вперше запроваджена у Фінляндії у 1997 р., коли Фінське транспортне агентство здійснило фінансування великомасштабного проєкту з будівництва автомагістралі між Гельсінкі та Лахті, використовуючи один із різновидів моделей ДПП для інфраструктурних проєктів, — модель DBFO (проєктування — будівництво — фінансування — експлуатація) [14]. Варто зазначити, що до всіх ранніх проєктів ДПП у Фінляндії були залучені іноземні інвестори.

Фінське транспортне агентство, яке є ексклюзивним замовником усіх загальнонаціональних проєктів будівництва автомобільних доріг і залізниць, постійно аналізує результати пілотних проєктів і працює над подальшим розвитком функціональної моделі ДПП для Фінляндії. Було отримано певний досвід, особливо в частині розподілу ризиків, що посилює зацікавленість приватних інвесторів у фінансуванні таких проєктів.

Необхідно зауважити, що загальні правила фінського податкового законодавства щодо розподілу прибутку та витрат належно не відображають економічні реалії типового ДПП. Інвестиційні витрати не можуть амортизуватися протягом періоду, що перевищує 10 років. Значна частина загальної контрактної ціни розподіляється на фінансовий рік, у якому інфраструктура готова до використання.

Однак для проєктів будівництва автомобільних доріг і залізниць, що фінансуються безпосередньо державою через Фінське транспортне агентство, були прийняті спеціальні правила розподілу коштів, які враховують потреби ДПП, зокрема:

- дохід оператора ДПП підлягає оподаткуванню в кожному фінансовому році, в якому оператор фактично отримує плату за послуги з експлуатації інфраструктури;
- вся початкова вартість будівництва амортизується протягом усього періоду надання послуг згідно з договором про надання послуг.

Аналогічні положення були прийняті щодо податку на додану вартість.

Не випадково всі проєкти ДПП, реалізовані у Фінляндії досі, залучали міжнародних спонсорів та інвесторів. Можливості внутрішнього фінансування обмежені невеликими розмірами країни. На внутрішньому ринку бракує

спеціалізованих інвесторів для проектів і спонсорів. Ця ситуація створює певний стимул для міжнародних спонсорів та інвесторів виходити на фінський ринок.

Варто зазначити, що Фінляндія не має централізованого національного органу з питань ДПП. Натомість управління ДПП здійснюється через різні міністерства, відомства та муніципалітети. У Фінляндії також відсутнє спеціальне законодавство, що безпосередньо регулює створення і діяльність ДПП. Правовою базою для ДПП є закон про державні закупівлі, який містить спеціальну норму про інноваційні партнерства [15]. Такі проекти часто реалізуються у формі концесійних угод, за якими приватний суб'єкт бере на себе відповідальність за виконання проекту, а натомість отримує право на використання активу, наприклад, шляхом збору плати за користування. Головні аспекти цих проектів передбачають розподіл ризиків, довгостроковий характер договорів, гнучкість, забезпечення прозорості та справедливості.

Фінське законодавство про державні закупівлі містить спеціальні правила для концесійних договорів. Концесійні договори визначаються як письмові договори, за якими замовник передає виконання громадських робіт (концесії на виконання робіт) або надання та управління послугами (концесії на надання послуг) одному або декільком підрядникам в обмін на фінансову винагороду, що складається з права на експлуатацію робіт або послуг, іноді разом з оплатою. В обох випадках підрядник бере на себе значні операційні та фінансові ризики, що пов'язані з концесією.

Безумовно, інновації відіграють вагомую роль у підвищенні ефективності та результативності ДПП. Оскільки вимоги до інфраструктури та державних послуг змінюються, необхідні інноваційні підходи для розв'язання проблем і покращення результатів. Залежно від залучених сторін моделі ДПП в інноваційній сфері поділяються на такі типи:

- модель “Уряд – промисловість” (GIM);
- модель “Академія – промисловість” (AIM);
- модель “Уряд – академія – промисловість” (GAIM) [16].

Фінляндія відома завдяки своєму передовому технологічному ландшафту, а прихильність країни до сприяння інноваціям глибоко вкорінена в її економічній політиці та національній ідентичності. Науково-дослідна діяльність є ключовим елементом стратегії економічного зростання, конкурентоспроможності та соціального добробуту Фінляндії, що підкреслює прагнення країни залишатися в авангарді технологічного прогресу.

Сильними сторонами Фінляндії у сфері науки та інновацій є добре розвинена екосистема, економічна ефективність операцій у сфері науки та інновацій, висока компетентність, ноу-хау та експертний потенціал у певних галузях, а також сильна культура стартапів, що постійно розвивається. Успіх Фінляндії ґрунтується на:

- значних інвестиціях у дослідження та розробки;
- інвестиціях у необхідну інфраструктуру;
- тісно пов'язаних інноваційних екосистемах, часто зі спільним баченням майбутнього;
- талановитій робочій силі та технічно освіченому населенні;
- цілеспрямованому підході, у межах якого уряд відіграє роль ключового учасника.

У Національній дорожній карті досліджень, розробок та інновацій до 2030 року акцентовано на важливості створення партнерств для подальшого інноваційного розвитку [17]. Моделі партнерств, де поєднуються зусилля приватного та державного секторів, є важливим засобом створення привабливого середовища та стимулів для довгострокової співпраці між науковими колами, бізнесом та іншими учасниками науково-дослідної діяльності. Серед головних цілей дорожньої карти:

- збільшення витрат Фінляндії на розробки, дослідження та інновації з 2,8 % (2019 рік) до 4 % від ВВП до 2030 року;
- підвищення рівня компетентності та освіти всередині країни та збільшення дослідницької мобільності між державним і приватним секторами;
- створення нової моделі партнерства для прискорення науково-дослідної співпраці між закладами вищої освіти, науково-дослідними установами та бізнесом;
- підвищення інноваційної спроможності державного сектору шляхом розвитку компетенцій і стимулів.

Таким чином, дорожня карта має на меті підвищити глобальну привабливість фінського середовища досліджень та розробок і захопити компанії більше інвестувати в них. Одним зі стратегічних пріоритетів дорожньої карти є розроблення нової моделі ДПП для прискорення співпраці у сфері досліджень і розробок між закладами вищої освіти, науково-дослідними установами та бізнесом у Фінляндії.

Гнучка модель партнерства створить умови для довгострокового співробітництва у сфері досліджень, розробок та інновацій. Підтримка партнерств сприятиме зміцненню високоякісного дослідницького середовища, передового досвіду, мереж та екосистем.

У рамках дорожньої карти передбачено, що партнерства підтримуватимуться через флагманську програму Академії Фінляндії, фінансування агентства Business Finland та інші джерела фінансування, що підтримують співпрацю. Академія Фінляндії та Business Finland посилять свою стратегічну співпрацю в розробленні та впровадженні моделі партнерства. Партнерства у сфері науково-дослідних робіт та ДПП підтримуватимуться за допомогою екосистемних угод між центральним урядом та містами з потужними університетськими центрами (або університетськими муніципалітетами) та іншими регіональними інструментами фінансування. У цьому контексті існує потреба в посиленні узгодженості заходів національного та регіонального розвитку з метою підвищення їхньої ефективності. Зокрема інструменти фінансування сприятимуть створенню різних типів партнерств на підтримку довгострокового співробітництва у сфері науково-дослідних робіт (НДР).

Підтримка партнерств має бути довгостроковою та передбачуваною. Учасники мають взяти на себе довгострокові зобов'язання щодо досягнення цілей і розвитку кожного партнерства. Зазначається, що необхідно розширювати сферу застосування моделі, впроваджувати нові методи роботи та міжвідомчу співпрацю, щоб підвищити якість та ефективність діяльності з розвитку партнерств. Окрім того, необхідно розширити базу фінансування, використовуючи потенціал ЄС та інших міжнародних організацій, що займаються питаннями співробітництва та підтримки.

Відповідальні міністерства та фінансові організації розвиватимуть гнучку модель партнерства та її інструменти фінансування, розширюючи їхнє застосування для підтримки якості та ефективності досліджень, а також сталого зростання, оновлення бізнесу та промисловості. Передбачається, що буде посилено взаємодоповнюваність та охоплення інструментів фінансування для підтримки всіх етапів НДР, а також усіх учасників НДР, серед яких заклади вищої освіти, науково-дослідні установи, компанії всіх розмірів. Дорожньою картою передбачено, що:

1) фінансові організації — донори, що надають кошти для проведення НДР, разом із зацікавленими сторонами розроблятимуть інструменти фінансування та програмні заходи з урахуванням усіх етапів діяльності, а також досвіду пілотування моделі партнерства та рекомендацій за результатами оцінювання;

2) Business Finland спрямовуватиме фінансування на інноваційні та бізнес-екосистеми, які оновлюють бізнес і промисловість, а також створюють міжнародний бізнес і робочі місця з

високою доданою вартістю. Розвиток нових екосистем посилить прикладні дослідження, спрямовані на оновлення суспільства та промисловості, а також роль нової ділової активності, що виникає в результаті досліджень. Business Finland підтримуватиме масштабне оновлення бізнесу, нові структурні рішення і, таким чином, більш сміливе прийняття ризиків;

3) з метою підвищення ефективності та якості діяльності у сфері R&D, учасники системи R&D використовуватимуть компетенції та інфраструктуру, створені в рамках проєктів, що сприяють цифровізації та зеленому переходу та підтримуються Програмою сталого розвитку Фінляндії.

Інноваційне партнерство підтримує розроблення та закупівлю інноваційних продуктів або послуг, які ще не представлені на ринку. Воно передбачає попередню кваліфікацію, встановлення партнерства, спільне розроблення інноваційних рішень та укладення контракту на реалізацію завершеного рішення.

Переваги ДПП виходять за межі фінансових аспектів, охоплюючи швидший вихід на ринок нових технологій, підвищення якості досліджень завдяки спільному використанню досвіду та розвиток кваліфікованої робочої сили, що відповідає потребам галузі.

На початку 1990-х рр. Фінляндія була однією з небагатьох країн, яка впровадила послідовний підхід до кластерної промислової політики [18]. Таким чином, у контексті партнерства, однією з сильних сторін фінської інноваційної системи є існування сталої культури кооперації.

Загалом поточна тенденція у Фінляндії полягає в сприянні розвитку платформ навичок, які полегшують співробітництво між підприємствами різного розміру, постачальниками освітніх послуг, науково-дослідними організаціями, органами державного управління та кінцевими споживачами, за допомогою нових форм ДПП, що поєднують повноваження (ресурси та компетентності) всіх цих зацікавлених сторін.

Одним із головних фінансових агентств фінської інноваційної системи Business Finland було розроблено три інструменти фінансування ДПП: фінансування спільних досліджень (Co-Research Funding); фінансування спільних інновацій (Co-Innovation Funding); фінансування досліджень, розробок і пілотних проєктів (Research, Development and Pilot Funding). Вони спрямовані на сприяння співпраці між дослідницькими організаціями та компаніями з метою розроблення рішень для нових потреб бізнесу [19]. Академія Фінляндії також розробляє програми, що спрямовані на посилення взаємодії в межах ДПП. До них належать програми, що

фінансуються Радою стратегічних досліджень, зокрема Програма центрів передового досвіду та Фінська флагманська програма.

У рамках інструменту “фінансування спільних досліджень” кошти надаються на конкурсній основі фінським дослідницьким організаціям, серед яких вищі, науково-дослідні інститути та інститути прикладних наук. Щоб отримати фінансування, проект повинен мати план подальшого використання результатів досліджень, як учасниками консорціуму, що формується для виконання завдань дослідницького проекту, так і за його межами. Консорціум також має визначити спільні цілі та детально окреслити роль кожного учасника проекту.

Одна дослідницька організація може самостійно створити власний проект спільних досліджень (Co-Research Project). Також надається можливість для двох і більше дослідницьких організацій разом сформувати спільний проект (Joint Project).

Фінансування спрямоване на проривні та стратегічні проекти, а також проекти, що розвивають стратегічні компетенції. Результати дослідницьких проектів слугуватимуть підґрунтям для власних проектів розвитку компаній і потенційних проектів спільних інновацій.

Метою фінансування є прискорення використання дослідницьких даних у науково-дослідній діяльності компаній і розвиток нових експортних галузей. Проекти спільних досліджень можуть бути використані для налагодження зв'язків між фундаментальними дослідженнями та промисловими дослідженнями компаній, а також для зосередження на темах, які є актуальними для фінського експортного бізнесу.

До консорціуму, учасники якого будуть брати участь у реалізації дослідницького проекту, зазвичай мають увійти щонайменше три компанії (підприємства), які частково здійснюватимуть фінансування і зацікавлені у використанні результатів досліджень. Компанії (підприємства), які беруть участь у фінансуванні дослідницьких проектів або роблять інші внески, що зменшують витрати дослідницької організації на проект, мають пріоритет у переговорах про використання результатів дослідницького проекту.

До консорціуму також можуть входити компанії або інші учасники, зокрема торгові асоціації, які інвестують у проект іншими способами (матеріали та обладнання). Їхня роль і внесок мають бути описані, а також вони повинні доповнювати та сприяти досягненню цілей проекту.

Інструмент “фінансування спільних інновацій” використовується для спільних інноваційних проектів, які реалізуються декількома компаніями (підприємствами), а також спільних проектів

компаній (підприємств) і дослідницьких організацій.

Учасники спільного інноваційного проекту разом працюють над створенням нових знань та інновацій, що дають змогу компаніям (підприємствам), які беруть участь у проекті, розвивати нові важливі напрями діяльності. Учасники спільного проекту мають спільну мету, потребу в спільних проектах і план досягнення спільної мети.

Проект спільних інновацій може бути сформований щонайменше двома компаніями (підприємствами), які співпрацюють. Якщо в проекті беруть участь науково-дослідні організації, то щонайменше три компанії (підприємства) також повинні мати власний науково-дослідний проект у співпраці. Щонайменше дві з цих компаній мають подати заявку на фінансування своїх науково-дослідних проектів як учасники проекту спільних інновацій. Відповідний розмір консорціуму зазвичай значно більший. Компанії, які беруть участь у консорціумі, не маючи власних науково-дослідних проектів, можуть фінансувати дослідження чи здійснювати інші інвестиції в негрошовій формі, наприклад, надавати дані, програмне забезпечення, матеріали чи обладнання.

У проекті спільних інновацій загальні витрати на дослідницькі та бізнес-проекти мають бути належним чином збалансовані між собою. Для орієнтованих на майбутнє спільних проектів із високим рівнем ризику частка витрат на дослідження може бути вищою. Жоден окремий проект не може перевищувати 70 % витрат спільного проекту. Сукупні загальні витрати державного сектору не можуть перевищувати 60 % від загальних витрат спільного проекту. Отримані результати повинні мати широке застосування за межами консорціуму.

Також Business Finland допомагає великим компаніям, які прагнуть вийти на нові експортні ринки, надаючи гранти чи позики. Завдяки фінансуванню великі компанії заохочуються до співпраці з науково-дослідними організаціями та малими і середніми підприємствами.

Грант призначений для дослідницької роботи, яка створює нові знання та компетенції для компанії, що будуть використані як основа для роботи над розробленням продукту. Дослідницькі проекти у великих компаніях отримують грант у розмірі 40 % від загальної вартості проекту. Для проектів суто промислових досліджень фінансування становить 50 %. Велика компанія має витратити щонайменше 40 % від загальної вартості проекту на придбання послуг від малих і середніх підприємств та/або дослідницьких організацій.

Ще одним інструментом фінансування, що надає Business Finland, є позика на розробки чи пілотні проекти компанії. Передбачено, що позика може покрити не більше ніж 50 % загальних витрат. Велика компанія має витратити щонайменше 15 % від загальної вартості проекту на придбання послуг від малих і середніх підприємств або дослідницьких організацій. Компанія може отримати 30 % від суми позики, як авансовий платіж на початку проекту, а решта виплачується на основі реалізованих витрат. Позика має низьку відсоткову ставку (на 3 % нижчу базової відсоткової ставки, або щонайменше 1 %), а застава не вимагається. Зазвичай термін позики становить 7–10 років. Якщо проект не досягає запланованих результатів або результати не можуть бути використані в бізнесі компанії, то позика може бути частково конвертована в грант з обґрунтованих причин. Рівень фінансування Business Finland для таких проектів, зазвичай становить 80 %.

У 2024 р. Business Finland було виділено 611 млн євро на підтримку досліджень, розробок та інновацій у різних секторах. Фінансування значно збільшило обсяг реалізації та зайнятість серед малих, середніх та мікропідприємств. До 2024 р. малі та середні підприємства, підтримані Business Finland, збільшили експорт на 45 %, оборот на 31 % та створили 11 тис. нових робочих місць [20]. Загалом станом на травень 2025 р. у Фінляндії налічувалося понад 100 чинних проектів ДПП [21].

ВИСНОВКИ

Фінляндія має тривалу традицію передових досліджень та інновацій, що підтримується високим рівнем державних інвестицій і довірою суспільства до науки. Фінська влада поставила перед собою амбітну мету підвищити інтенсивність досліджень і розробок до 4 % до 2030 р. і значно збільшує на них державні витрати, попри складну бюджетну ситуацію. У цьому контексті отримання більшої віддачі від інвестицій в дослідження та розробки шляхом посилення співпраці між державними та приватними суб'єктами є першочерговим пріоритетом.

Досвід Фінляндії демонструє, що ефективне ДПП у сфері інновацій ґрунтується на стійкій державній підтримці досліджень та стартапів, гнучкому фінансуванні, сильних дослідницьких центрах і кластерній політиці, орієнтації на міжнародну співпрацю.

Для України у післявоєнний період корисними є саме такі підходи, які дають змогу поєднувати державні ресурси з динамікою приватного бізнесу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Чальцева О. М. Державно-приватне партнерство як перспективний механізм повоєнного відновлення України / О. М. Чальцева, Д. О. Лобода // Публічне управління та адміністрування. — 2024. — № 2. — С. 11–18. DOI: <https://doi.org/10.31558/3083-5895.2024.2.2>.
2. Шевченко А. Е. Теоретичні засади дослідження державно-приватного партнерства як інструмента післявоєнної відбудови економіки України / А. Е. Шевченко // Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія Право. — 2024. — Вип. 82. — Ч. 2. — С. 284–288. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.82.2.45>.
3. Ольшанський О. Державно-приватне партнерство як сучасний інструмент економічної модернізації / О. Ольшанський // Публічне управління: концепції, парадигма, розвиток, удосконалення. — 2025. — Вип. 11. — С. 108–117. DOI: <https://doi.org/10.31470/2786-6246-2025-11-108-117>.
4. Круглов В. В. Моделі державно-приватного партнерства [Електронний ресурс] / В. В. Круглов // Держава та регіони. Серія Державне управління. — 2018. — № 2 (62). — С. 56–61. — Режим доступу: http://www.pa.stateandregions.zp.ua/archive/2_2018/12.pdf.
5. Роговий А. В. Фінансовий механізм розвитку державно-приватного партнерства в Україні / А. В. Роговий, Ю. В. Євтушенко, Я. В. Півень // Інвестиції: практика та досвід. 2024. — № 5. — С. 38–42. DOI: [10.32702/2306-6814.2024.5.38](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.5.38).
6. Байрак А. О. Особливості ДПП в медичній сфері в умовах забезпечення сталого розвитку [Електронний ресурс] / А. О. Байрак // Наукові праці ДонНТУ. — 2020. — № 1 (22). — С. 58–65. — Серія: економічна. — Режим доступу: <https://economics.donntu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/8-Bajrak-A..pdf>.
7. Batjargal T. Review on the Public-Private Partnership / T. Batjargal, M. Zhang // Management Studies. — 2022. — No. 10 (1). — P. 1–12. DOI: [10.17265/2328-2185/2022.01.001](https://doi.org/10.17265/2328-2185/2022.01.001).
8. Oktavianus A. A Global Review of Public Private Partnerships Trends and Challenges for Social Infrastructure / A. Oktavianus, I. Mahani, Meifrinaldi // The Third International Conference on Sustainable Infrastructure and Built Environment (SIBE 2017) // MATEC Web of Conferences. — 2018. — Vol. 147. — 9 p. DOI: [10.1051/matecconf/201814706001](https://doi.org/10.1051/matecconf/201814706001).
9. Liu L. X. The Effect of Public-Private Partnerships on Innovation in Infrastructure Delivery / L. X. Liu, S. Clegg, J. Pollack // Project Management Journal. — 2023. — Vol. 55. — Issue 1. DOI: <https://doi.org/10.1177/87569728231189989>.
10. Caloffi A. Public-private partnerships and beyond: Potential for innovation and sustainable development / A. Caloffi, S. Pryke, S. R. Sedita, M. Siemiatycki // Environment and Planning. C: Politics and Space. — 2017. — Vol. 35. — Issue 5. — P. 739–745. DOI: <https://doi.org/10.1177/2399654417711496>.
11. Risks and the financing of PPP: Perspectives from the financiers / I. Demirag, I. Khadaroo, P. Stapleton, C. Stevenson // The British Accounting Review. — 2011. — Vol. 43. — Issue 4. — P. 294–310. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.bar.2011.08.006>.
12. About Public-Private Partnerships [Electronic resource] // World Bank Group. — Access mode: <https://ppp.worldbank.org/about-public-private-partnerships>.

13. Сімсон О. Державно-приватне партнерство в інноваційній сфері / О. Сімсон // Вісник Академії правових наук України. — 10/2011. — № 4. — С. 222–230.
14. Jaspers P. Opportunities for Foreign Investors in Finnish Public-Private Partnership Projects [Electronic resource] / P. Jaspers // berg:männ. — June 2014. — Access mode: <https://www.bergmann.fi/e/article/ppp>.
15. Public Procurement Laws and Regulations Finland 2025 [Electronic resource] // ISLG. — 31.01.2025. — Access mode: <https://iclg.com/practice-areas/public-procurement-laws-and-regulations/finland>.
16. Existing Models of R&D under Public Private Partnership (PPP) Mode [Electronic resource] REPORT-2 (May, 2015 — Aug., 2016) / DST-Centre for Policy Research at PU, Chd. — 79 p. — Access mode: <https://cpr.puchd.ac.in/wp-content/uploads/2017/05/REPORT-2.pdf>.
17. National roadmap for research and innovation [Electronic resource] // SPISTIP COMPASS. — May 8, 2023. — Access mode: <https://stip.oecd.org/stip/interactive-dashboards/policy-initiatives/2023%2Fdata%2Fpolicynitiatives%2F13964>.
18. Sotarauta M. Policy learning and the “cluster-flavoured innovation policy” in Finland Environ / M. Sotarauta // Environment and Planning C Government and Policy. — 2012. — No. 30 (5). — P. 780–795. DOI: <https://doi.org/10.1068/c1191>.
19. Partnership model funding call for Co-Innovation and Research, development and piloting projects [Electronic resource] // Business Finland. — Access mode: <https://www.businessfinland.fi/en/whats-new/calls/2024/partnership-model-funding-call-for-co-innovation>.
20. Business Finland results and impact 2024 [Electronic resource]. — Access mode: <https://www.businessfinland.fi/490fab/globalassets/finnish-customers/about-us/results-and-impact/tulokset-ja-vaikutukset-2024-en---results-and-impact.pdf>.
21. InfraPPP [Electronic resource]. — Access mode: <https://www.infrappworld.com/countries/finland>.
117. DOI: <https://doi.org/10.31470/2786-6246-2025-11-108-117> [in Ukr].
4. Kruhlov, V. V. (2018). Modeli derzhavno-pryvatnoho partnerstva [Models of public-private partnership]. *Derzhava ta rehiony. Seriya Derzhavne upravlinnia*. [State and regions. Public Administration Series], 2 (62), 56-61. Retrieved from: http://www.pa.stateandregions.zp.ua/archive/2_2018/12.pdf [in Ukr].
5. Rohoyi, A. V., Yevtushenko, Y. V., & Piven, Y. V. (2024). Finansovyi mekhanizm rozvytku derzhavno-pryvatnoho partnerstva v Ukraini [Financial mechanism for the development of public-private partnerships in Ukraine]. *Investytsii: praktyka ta dosvid* [Investment, Practice and Experience], 5, 38-42. DOI: 10.32702/2306-6814.2024.5.38 [in Ukr].
6. Bairak, A. O. (2020). Osoblyvosti DPP v medychnii sferi v umovakh zabezpechennia staloho rozvytku [Features of PPPs in the medical sector in the context of sustainable development]. *Naukovi pratsi DonNTU. Seriya: ekonomichna* [Scientific papers of DonNTU. Series: economical], 1 (22), 58-65. Retrieved from: <https://economics.donntu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/8-Bajrak-A..pdf> [in Ukr].
7. Batjargal, T., & Zhang, M. (2022). Review on the Public-Private Partnership. *Management Studies*, 10 (1), 1-12. DOI: 10.17265/2328-2185/2022.01.001.
8. Oktavianus, A., Mahani, I., & Meifinaldi (2018). A Global Review of Public Private Partnerships Trends and Challenges for Social Infrastructure. The Third International Conference on Sustainable Infrastructure and Built Environment (SIBE 2017). *MATEC Web of Conferences*, 147, 9 p. DOI: 10.1051/mateconf/201814706001.
9. Liu, L. X., Clegg, S., & Pollack, J. (2023). The Effect of Public-Private Partnerships on Innovation in Infrastructure Delivery. *Project Management Journal*, 55 (1). DOI: <https://doi.org/10.1177/87569728231189989>.
10. Caloffi, A., Pryke, S., Sedita, S. R., & Siemiatycki, M. (2017). Public-private partnerships and beyond: Potential for innovation and sustainable development. *Environment and Planning C: Politics and Space*, 35 (5), 739-745. DOI: <https://doi.org/10.1177/2399654417711496>.
11. Demirag, I., Khadaroo, I., Stapleton, P., & Stevenson, C. (2011). Risks and the financing of PPP: Perspectives from the financiers. *The British Accounting Review*, 43(4), 294-310. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.bar.2011.08.006>.
12. *About Public-Private Partnerships*. World Bank Group. Retrieved from: <https://ppp.worldbank.org/about-public-private-partnerships>.
13. Simson, O. (10/2011). Derzhavno-pryvatne partnerstvo v innovatsiini sferi [Public-private partnership in innovation sphere]. *Visnyk Akademii pravovykh nauk Ukrainy* [Bulletin of the Academy of Legal Sciences of Ukraine], 4, 222-230.
14. Jaspers, P. Opportunities for Foreign Investors in Finnish Public-Private Partnership Projects. Retrieved from: <https://www.bergmann.fi/e/article/ppp>.
15. (2025). Public Procurement Laws and Regulations Finland 2025. *ISLG*. Retrieved from: <https://iclg.com/practice-areas/public-procurement-laws-and-regulations/finland>.
16. Existing Models of R&D under Public Private Partnership (PPP) Mode. REPORT-2 (May, 2015-Aug., 2016). DST-Centre for Policy Research at PU, Chd,

REFERENCES

1. Chalteva, O. M., & Loboda, D. O. (2024). Derzhavno-pryvatne partnerstvo yak perspektyvnyi mekhanizm povoiennoho vidnovlennia Ukrainy [Public-private partnership as the perspective mechanism of post-war recovery of Ukraine]. *Publichne upravlinnia ta administruvannia* [Public networks and communications], 2, 11–18. DOI: <https://doi.org/10.31558/3083-5895.2024.2.2> [in Ukr].
2. Shevchenko, A. E. (2024). Teoretychni zasady doslidzhennia derzhavno-pryvatnoho partnerstva yak instrumenta pislivoiennoi vidbudovy ekonomiky Ukrainy [Theoretical framework for studying public-private partnerships as a tool for post-war economic reconstruction in Ukraine]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho Natsionalnoho Universytetu. Seriya Pravo* [Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Law Series], 82 (2), 284-288. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.82.2.45> [in Ukr].
3. Olshanskyi, O. (2025). Derzhavno-pryvatne partnerstvo yak suchasnyi instrument ekonomichnoi modernizatsii [Public-private partnership as a modern tool for economic modernization]. *Publichne upravlinnia: kontseptsii, paradyhma, rozvytok, udoskonalennia* [Public administration: concepts, paradigm, development, improvement], 11, 108-

- 79 p. Retrieved from: <https://cpr.puchd.ac.in/wp-content/uploads/2017/05/REPORT-2.pdf>.
17. (2023). National roadmap for research and innovation. SPISTIP COMPASS. Retrieved from: <https://stip.oecd.org/stip/interactive-dashboards/policy-initiatives/2023%2Fdata%2FpolicyInitiatives%2F13964>.
  18. Sotarauta, M. (2012). Policy learning and the “cluster-flavoured innovation policy” in Finland *Environ. Environment and Planning C Government and Policy*, 30 (5), 780-795. DOI: <https://doi.org/10.1068/c1191>.
  19. Partnership model funding call for Co-Innovation and Research, development and piloting projects. *Business Finland*. Retrieved from: <https://www.businessfinland.fi/en/whats-new/calls/2024/partnership-model-funding-call-for-co-innovation>.
  20. Business Finland results and impact 2024. Retrieved from: <https://www.businessfinland.fi/490fab/globalassets/finnish-customers/about-us/results-and-impact/tulokset-ja-vaikutukset-2024-en---results-and-impact.pdf>.
  21. InfraPPP. Retrieved from: <https://www.infrappworld.com/countries/finland>.

L. V. ROZHKOVA, Head of the Sector

PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIPS IN THE SPHERE OF INNOVATION: THE EXPERIENCE OF FINLAND

Abstract. Today, the ability to create and utilize innovations is becoming a prerequisite for ensuring high-quality economic growth. Effective policy in the innovation sphere depends on the interaction between the state, science and business. Public-private partnerships (PPPs) are one of the key instruments of cooperation. The participation of the state, science and business in the implementation of joint, mutually beneficial projects allows for the pooling of resources, distribution of risks, and responsibility to achieve economic growth, infrastructure development and the implementation of innovative solutions. The task of science is to provide expertise and create innovative products or services, the state is responsible for a favorable legal and institutional environment, and business is responsible for capital and management resources.

The article is devoted to the study and analysis of Finland's experience in implementing PPP projects in the innovation sector. The concept of PPP and the types of PPP models used, depending on the purpose of the project, were considered. The main prerequisites that contribute to the implementation of successful PPP projects in the innovation sector in Finland were investigated. The existing mechanisms for financing and risk sharing of innovative PPPs were analyzed. In particular, the activities of the Finnish agency Business Finland were reviewed, since it is one of the key organizations through which public funds are distributed to support large or high-risk innovation projects.

The methods of analysis and generalization were used in the study. The study resulted in conclusions on the key basic conditions that facilitate the development of PPP projects in the innovation sector.

Keywords: innovation, public-private partnership, model, concession, project.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРА

Рожкова Лілія Віталіївна — завсектору, ДНУ “Український інститут науково-технічної експертизи та інформації”, вул. Антоновича, 180, м. Київ, Україна, 03680; +38 (044) 521-00-80; liliya_rozhkova@ukr.net; ORCID: 0000-0001-8002-3461

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Rozhkova L. V. — Head of the Sector, State Scientific Institution “Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information”, 180, Antonovycha Str., Kyiv, Ukraine, 03680; +38 (044) 521-00-80; liliya_rozhkova@ukr.net; ORCID: 0000-0001-8002-3461

Надійшла до редакції 22.10.2025

